

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtvte Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiæ Moralis præcipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quibus locis sacris hæc reuerentiam immunitates debeantur. punct. 6

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](#)

De decimis, primitiis, & oblationibus.

stisticam derogantia concessa erant, ut videatur colligi ex principio constitutionis, nullo modo est audiendus. Tum quia est contra communem sententiam Doctorum post dictam constitutionem scribentium, qui omnes generaliter illam explicant, & in omni loco obligate assentant. Tum quia eius sententia obstans manifestis verbis supradictae constitutionis. Inquit enim Pontifex, se vellet, quando presentes semper omnia calamitas, & nimia peruerorum hominum malitia exposceret aliquod permittere circa immunitatem Ecclesiarum, ultra id quod a sacris canonibus est prescriptum; & ita notavit Farinac. in append. de immunit. Ecclesiast. cap. 2. num. 8. Ex iure ciuii confit. ex toto tract. Cod. de b. qui ad Ecclesias confugium, specialiter leg. 2. ibi sancimus nemini lieere ad factofactas Ecclesias confugientes abducere. Ratio huius concessionis est. Tum vt fideles maiorem respectum in locos facios concipiunt, majorique cum reuerentia ibi assentant. Neque inde sit, vt aliqui haeretici contendunt, Ecclesiastis hoc privilegio fieri Ispeluncam latronum. Tum quia ibi delinquentes non defendi. Tum quia sua defensione non fuerit delicta, sed misericordiam delinquentiam concedit. Tum ob alias rationes, quas eruditè congredit Decian. tract. crimin. lib. 6. n. 2. prescriptum num. 7. Et Conf. 80. num. 12. Et 13. lib. 3. Ioann. Gutierr. tract. quæst. ciuiil. lib. 3. q. 5. num. 9. Anaf. Germ. de sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. num. 15. Et seqq.

2. Dixi hanc reuerentiam & immunitatem iure canonic. & ciuiili stabilitatam esse, vt tacite & immunitate iure naturali, aut diuino non esse firmatam, sic Constat. lib. 2. var. resolut. cap. 20. num. 1. Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 2. Suar. t. 1. de relig. lib. 3. cap. 8. num. 9. Alexand. Ambrosius de immunit. cap. 1. num. 3. Bonac. diff. 3. de primo decal. prescriptio quæst. 7. 5. 1. n. 2. Ludouic. Peguer. in tract. crimin. cap. 26. num. 1. Bouad. Polina. lib. 1. cap. 14. a. num. 3. Prior pars, scilicet iure naturali hanc immunitatem non habeti, constat. Tum quia ius naturale dictat delinquentem puniendum esse, & non tamen dictat ad templum confugientem inde extrahendum non esse. Nam si hoc dictaret, in omnibus delictis æquè procederer, neque possit Ecclesiastis unum delinquentem defendere, alio non defenso. Tum quia actio extrahendi delinquentes ab Ecclesiastis, ita vt punitione debita subiciantur ex se iusta est, cum ad iustum finem ordinetur, & necessaria, cum abesse illa punitione debita obiciari non possit. Ergo ex se non credit in contemptum loci sacri. Ergo feculsi iure positivo ex iure naturali, debita non est hæc immunitas delinquentum. Secunda pars etiam confit. Tum quia in lege grata nullum habetur præceptum positivum præter ea, quæ ad faciamentorum administrationem, & receptionem pertinent. Tum quia hæc immunitas pro varietate temporum varias recipit mutations; quos enim delinquentes uno tempore Ecclesiastis defendi, alio tempore puniendos tradit. Ergo signum est iure divino stabilitatem non esse. Neque obstat templo veteris legis hanc immunitatem esse à Deo concessam. Nam (præterquam quod hoc sub lite est) priuilegium illi templo concessum ad nostra templorum non extenditur; cum illo enim templo sicutum fuit. Neque etiam obstat dici in Trident. sess. 25. esp. 20. Ecclesiastis & personam Ecclesiasticarum immunitatem Dei ordinatione, & canonis functionibus esse constitutam: quia verbum illud Dei ordinatione non indicat legem à solo Deo manamat, sed indicat Dei infinitam, & voluntate factam esse.

3. Sed inquires primò: An hæc immunitas latè interpretanda sit? Couar. lib. 2. cap. 20. num. 4. vers. secundum, in fine. Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 14. Et c. 28. num. 6. in fine. Et c. 29. n. 1. existimant stricte interpretandam esse. Tum quia derogat ius commune, imò & naturale quo cauetur delicta non debere maneneri impunita. Tum quia hac immunitate fieri, audacieores redduntur improbi ad crimina committenda. Tum quia Ecclesiastis non scleritas fauere intendit, sed misericordia & casu delinquentibus misericordiam concedere. Nihilominus retinenda est communis sententia affirmans hanc immunitatem delinquentibus concessam latè esse explicandam. Tum quia est causa pia, & favorabilis Ecclesiastis. Tum quia est priuilegium per modum legis in iure communis infirmorum, quod latram recipit interpretationem. Tum quia verni in particulari praedita: sic Alexander. Ambro. de immunit. Eccles. cap. 10. num. 7. vers. aceriam, Marc. Anton. Henuens tract. Archiepiscop. cap. 22. num. 2. in fine. Marian. Italia. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 2. § vñco, num. 1. Farinac. in append. immunit. cap. 2. num. 21. Decian. fibi contrarius Conf. 10. num. 19. Et 22. lib. 3.

4. Inquires secundò: An interpretatio facienda sit iuxta ius ciuile, vel canonicum, quando non reperiuntur hæc iura contradictionis? Non desunt Doctores, qui affirmant extra loca Ecclesiastis in terris imperij ius ciuile attendendum esse: sic Addition. ad Angel. de maleficiis. verbo quod forma publica num. 5. 9. lit. B Alçiat. de praesumpt. reg. 3. praesumpt. 33. num. 5. & alii relativi ad Decianum, conf. 80. num. 3. lib. 3. Moueri possunt quia in pluribus decretis Pontificis præcipue cap. inter alia de immunit. Ecclesiastis. Et cap. id confitimus 17. quæst. 4. leges ciuiles de immunitate Ecclesiastis loquentes approbantur. Ergo saltem approbadæ sunt pro terris imperij, & pro iudicibus secularibus authoritatem iudicandi ab alio, quam à Pontifice recipien-

ribus. Dicendum tamen est vblibet ius canonicum feruandum esse. Tum quia hæc est materia Ecclesiastica, in qua ius ciuile nullam iurisdictionem habet, nisi ad fowendam dispositionem iuris canonici. Tum quia Ecclesiastis semper sunt exempla à iurisdictione Principis secularis, & Pontificis legibus subiecta. Tum quia iudex Ecclesiasticus compellere potest seculares iudices, vt leges canonicas suum forum recipientes seruent. cap. 2. de foro competent. in 6. Et cap. deuenimus de sentent. & communicat. eodem lib. Et in clement. 1. de j. p. remiss. & ita tradit. Decina. tract. crimin. l. 6. c. 25. num. 6. Alexand. conf. 145. num. 2. Et num. 20. l. 7. Ludouic. Peguer. tract. crimin. cap. 26. num. 6. Farinac. in append. de immunit. cap. 2. num. 28. Et num. 31. Et de carceribus, & carcerariis, quæst. 28. Et 6. Aduertit bene cum Deciano nuper relato, si dubium aliquod subiorum super interpretationem iuris canonici, illam interpretationem sequendam esse, que cum iure ciuii conueniat, & merito, quia iure ciuii conuenire decent, iuriisque correcio quod fieri possit vitanda. Hac tamen declaratio, & interpretatione à iudice Ecclesiastico, non sacerulari facienda est, quia materia est Ecclesiastica, Farinac. supra.

5. Inquires tertio: An hæc immunitas loci facti confundenda tolli, vel diminui possit. Conflat ex dictis de confundende diminuenda, tollique posse, si confundendo legitime præscriptum, habeatque omnes qualitates requiras in cap. svnd. de Confusione, quætraht. de legib. latè explicamus. Quia autem positivo, & non diuino, nec naturali introducta est. Sed an de facto diminuta sit? Plures Doctores affirmant. At bas in cap. inter alia de immunit. Eccles. num. 13. ante finem. vers. 6. ista fuit verissima. Oldradus conf. 5. 4. num. 2. Couar. lib. 2. var. cap. 20. per totum, præcipue num. 5. Et probant, quia pluribus locis confundendae recte simplices fore immunitate Ecclesiastica non gaudeat, neque fecuros existere, si ad Ecclesiastis, vel eius cemeterium non configuant, etiam si intra 30. passus existant.

6. Dicendum ergo est omnes confundendae ante concilium Tridentinum, & constitutionem Gregorij statutas aduersas immunitatem Ecclesiasticam, sublatis omnib[us] esse per concilium. dicta sess. 25. cap. 20. Et supradictam constitutionem Gregorij ex ipso textu confit. & tradit. Franciscus Leo in thesauris fori Ecclesiast. 1. p. cap. 13. num. 27. Et 28. Alexand. Ambrol. de immunit. Eccles. cap. 1. num. 11. Et 12. Marian. Italia. in trad. de immunit. lib. 1. cap. 6. in prime pluribus firmas, Farinac. in appendice de immunit. cap. 2. num. 5. Et de carcer. & carcerariis, quæst. 28. num. 74. Quapropter videndum est, an post dictam constitutionem Gregorij & Trident. aliqua confundendo legitime stabilitate sit, alia ius commuine non derogabit. Item non est præsumendum confundendo, cum sit quid facti, nisi legitimè probetur: neque credendum est Doctoribus de confundendae testantibus extra locum ubi versati sunt. Farinac. dicto cap. 2. num. 18. Et pluribus relat. quæst. 28. num. 18.

P V N C T V M V L.

Quibus locis sacris hæc reuerentia immunitatis debeatur.

1. Ecclesiastis autoritate Episcopi erexit debetur.
2. Non est necesse in eis sanctissimum Eucharistis sacramentum permanenter esse.
3. Neque item est necesse diuina celebrari.
4. Extenditur hæc immunitas ad Ecclesiastis nondum perfecitam sru. das.
5. Item extenditur ad Ecclesiastis interdictam.
6. Item ad Ecclesiastam pollutam.
7. Ad Ecclesiastam dirutam, seu destruētam extenditur, modo non sit diruta auctoritate Episcopi, aut sine ipso redescrivit.
8. Extenditur quod totam fabricam Ecclesiastis.
9. Confugiens ad portas Ecclesiastis clausa immunitate gaudet.
10. Extenditur ad Claustrum, porticum, ambitum, dormitorium.
11. Non solam ad Ecclesiastis, sed etiam ad illius confines extenditur immunitas.
12. Quaque ratione hic confines intelligendi sunt.
13. Limitandas est hæc doctrina, ut procedas in Ecclesiastis, qui sunt extra muros, non intra.
14. Item ut procedat de eo, qui iam ad Ecclesiastam confugit.
15. Hoc priuilegium 30. passus de iure communi intelligendum est. Secus de consuetudine.
16. Extenditur immunitas ad cemeterium Ecclesiastis.
17. Item ad hospitale auctoritate Episcopi erexit.
18. Item ad domus, seu conuentus religiosorum, secundum totum illud quod septum est.
19. Item ad oratorium extenditur, si auctoritate Episcopi erexit.
20. Domus Episcopi hæc gaudet immunitate, modo non distet ab Ecclesia 40. passus.

- 21 Si capellam habet, tamē si distet 40. passus, hac gaudet immunitate.
 22 Si etiam capella probabile est non gaudere hac immunitate, si distet 40. passus. Probabilis est oppositum spectato iuris rigore, secus coniuetudine.
 23 Domus illius rissimum Cardinalium non videntur hac immunitate gaudere,
 24 Tabernaculo Eucharistia, seu sacerdoti illam portanti debeatur ne haec immunitas? Aliquibus placeat. Non est prīilegium iure fundatum; spectanda co-suetudo.
 25 Status principum non est haec immunitas sacra concessa.

1 Conit Ecclesie auctoritate Episcopi ecclesiis hanc reuecreatam debet, etiam si confiratur non sicut ex expressa dictione textus in cap. Ecclesie de immunit. Ecclesiarum. ibi, Ecclesie, in qua diuina mysteria celebrantur, licet adhuc non existent consecrata, nullo iure prīilegium immunitatis admittit, quia obsequiis diuinis dedicata, nullis sunt temerariis auditis profananda. Sic ferè omnes Doctores, quos in te clara reuecritis omitti.

2 Duplice tamen conditionem aliqui requirunt. Prima, vt in ea sanctissima Eucharistia reverentur, sic Couat. lib. 2. var. c. 20. n. 4. Anafit. Germon. de sacerdoti in munit. lib. 2. cap. 16. n. 6. Tulchus præf. conclus. verbo Ecclesie, conclus. s. num. 19. vbi relato. Claro testatur sic ex consuetudine in pluribus locis sequitur. Ratio esse potest: quia propter hoc sacrae missum mysterium est haec immunitas instituta. Verum haec conditio necessaria non est; Tunc quia in suprad. cap. Ecclesie, & in aliis textibus de immunitate loquuntur non expolitum. Tunc quia ratio concedendi hanc immunitatem non est continua. Chilii sacramentalia p̄fessiona, sed quod talis locus definitus sit auctoritate Episcopi ad diuinam celebranda, & ita tener. Fain. q. 28. n. 34. & in append. de immunit. cap. 17. n. 24.

3 Secundum conditionem expolitam, ut in ea diuina celebrietur, sic gloria verbo celebrantur. & ibi Zabarella Butius num. 2. & 3. Innocent. in cap. inier. alia de immunit. Eccles. verbo ad Ecclesiam. & ibi locutus. Decian. tract. crimin. lib. 6. c. 24. n. 24. Alexand. Ambros. de immunit. Eccles. 1. 10. n. 2. vers. quod præcepit. Mōuentur ex dicto e. Ecclesie, ibi enim dicitur, non adiun immunitas prīilegium Ecclesie, in qua diuina mysteria celebrantur. Ergo a contrario sensu adiun debet hoc prīilegium Ecclesie, in qua diuina non celebrantur. Quoniamque haec diuina celebrantur, non videtur Ecclesie, quia neceſſe conſectata, nec benedicta est diuinis obsequiis dicata esse. Ceterum, neceſſe haec conditio necessaria est, sed eo ipso, quo Ecclesia auctoritate Episcopi primam lapidem ibidem ponentis conſtructa fuerit, gaudet hac immunitate, sic Ioann. Azor. infir. moral. p. 2. lib. 9. n. 2. & seqq. Anaf. Germon. de sacerdoti immunit. lib. 2. cap. 16. num. 23. & seqq. pluribus fīmas. Fainac. q. 28. n. 34. & in append. de immunit. cap. 17. num. 25. Bonac. diff. 3. de primo decal. præcepto. q. 7. & 27. n. 2. Suar. lib. 3. cap. 9. n. 2. Ratio est. Tunc quia hic est locus religiosus diuinis obsequiis dicatus. Quod vero in ea diuina non celebrantur, per accidens est, sufficit quod celebrari possint. Tunc quia ex hac aptitudine Ecclesie nominatur, vel fulcum locis religiosus dicuntur. Tunc quia in ead. hac de religiosis dominis, Holzaple auctoritate Episcopi ad sarcum vium definitum, ita est locus facer, & religiosus, ut non possit profanis vībus defūire. Ergo etiam Ecclesia sic dicata. Tunc denique, quia si talis Ecclesia polluta fuerit sanguinis, vel seminis effusione reconiſtatione indiget, ut probat textus in cap. 5. Ecclesie. de Confess. Ecclesie. Ergo erat locus sacer. Ergo gaudet immunitate.

4 Hæc doctrina extendit prima ad Ecclesiam non perfecte conſtructam; quia ab eo puncto, quo auctoritate Episcopi eripit conſtrui, dicitur locus diuinis obsequiis dicatus, & immunitas gaudet, sic Abb. in e. Ecclesie, de immunit. Eccles. num. 5. Anchār. num. 1. Fainac. in append. de immunit. cap. 17. num. 26. Quod limitat Marian. Itali. de immunit. Eccles. lib. 1. c. 4. § 3. num. 15. & seqq. vt procedat cum continuo, & per seueranter constituitur. Secus si ad finem fitat, & quia tunc (inquit) potius est locus defūctus, quam locus orationis. Inefficax ratio, cùm ob cessationem ad mortuio deputatio non admittatur.

5 Secundum extendit ad Ecclesiam interdictum. Non enim ob interdictum immunitas privatur; quia haec immunitas conceſſa est ob reuerentiam loci sacri. Etiam autem sacram non petit Ecclesia, ob interdictum. Item interdictum non habet tunc effectum, sic pluribus firmat Decian. tract. crimin. lib. 6. c. 25. n. 10. Fainac. q. 28. num. 35. & in append. de immunit. cap. 17. n. 29. Suar. 1. 5. de reuerentia debita locis sacris. q. 9. n. 6. Tulch. præf. conclus. verbo Ecclesie, concl. 9. n. 9. Ioann. Azor. 2. p. infir. mor. lib. 9. cap. 8. q. 4. & alii.

6 Tertiū extēndit tur ad Ecclesiam pollutam, quia ratione pollutionis non tollitur loci sanctitas. Neque in iure habetur, quod Ecclesia polluta hoc debeat prīilegio priuari; & ita tenet expressio Suar. suprad. & Bonac. diff. 3. de primo decal. præcepto. q. 7. § 1. n. 3.

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars II.

7 Quartū extēndit ad Ecclesiam dirutam, & destruētam, quia saltē ratione loci, in quo auctoritate erat, non definit esse sacra. leg. ade sacra. ff. de contrahendā empt. leg. in tantum. §. sacra in fine. ff. de rerum dñis. Quod intelligendum est, dummodo auctoritate Superioris destruēta non sit; aut destruēta sit, cum spe reædificationis. Nam si destruēta est auctoritate Superioris, vel si hoc spe reædificationis, locus facer definiri esse, & sit profanus, ac proinde immunitate non gaudet, sic Clarus ex communī opinionē præcep. §. fin. q. 30. vers. maius est dulium. Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 24. num. 27. & cap. 25. num. 22. Card. Tuscl. præf. concil. verb. Ecclesie, concl. 9. n. 10. Bonac. diff. 3. q. 7. de immunit. §. 2. n. 4. Marian. Itali. de immunit. lib. 1. cap. 4. §. 3. num. 1. Ambroſiu. de immunit. c. 10. n. 3. Sanch. plures referens lib. 9. diff. 1. n. 37. fine.

8 Quintū extēndit ad Ecclesiam, non solum quoad ambīum internum, sed etiam quoad totam eius fabricam, ita ut capella, patres, turris haec gaudent immunitate; quia haec omnia in lata significacione Ecclesie esse dicuntur. Neque obstat anguis, aut seminis effusione ibidem facta Ecclesiam non contaminari; quia ad effectum pollutionis, cum sit penalis, & odiosus, solūm internum ambitus Ecclesie spectandus est; lecus pro prīilegio immunitatis, quod est favorable, & ita mihi probat textus in leg. pateant. Cod. de his qui ad Ecclesiam fugiantur ibi, quidquid fecerit interiacens sive in cellulis, sive in dominib; horribus, balneis, arce porciebus configas interioris templi vice tueantur. Idem constat ex cap. frater. cap. si quis contumac. c. illud constitutum. c. si quis in atrio 17. q. 4. Et tradunt ferè omnes Doctores, ut videat eis apud Suar. num. 8. Card. Tuscl. præf. verbo Ecclesie, concl. 9. n. 3. & 17. concil. 20. per totam, & verbo immunit. concl. 5. n. 5. Farinac. in append. de immunit. cap. 17. num. 168. Ambroſiu. de immunit. cap. 10. num. 6. Bonac. diff. 3. de primo decal. præcepto. q. 7. de immunit. §. 2. n. 5.

9 Ex quo fit configuramentum ad portas Ecclesie, etiam si classis sunt tecum esse; quia saltē ipsi Ecclesie adharent, & probant textus nuper relati, & tradit Suar. num. 8. Bonac. n. 5. Farinac. de carcer. q. 28. num. 24. & in append. cap. 17. num. 279. Decian. conf. 5. cap. 25. num. 17. Nauar. sum. cap. 25. num. 17. ad finem. Fit secundum, existentem supra rectum Ecclesie haec gaudete immunitate. Tunc quia verē in Ecclesie, est ab Ecclesia non circumdetur, sicuti fanthorum corpora in celo dicuntur existere, etiam si solum pedibus celi superficiem calcant. Tom quia verū est Ecclesie adharent, & in Ecclesie sita existere. Quia Ecclesia, seu quilibet domus rum ex solo, rum ex recto, euīque superficie constat. leg. cum qui in princ. & ibi gloria, ff. de vocationib; sic tradit exp̄lē Suar. tradit. de relig. lib. 3. de reuerentia debita locis sacris. cap. 9. n. 8. Marian. Itali. de immunit. Ecclesie. lib. 1. c. 4. S. num. 24. & seqq. Prosper Farinac. q. 18. num. 14. & in append. de immunit. cap. 17. num. 272. Tertiū fit configuramentum ad icolas Ecclesie haec gaudete immunitate ob eadem rationes: quia pertinent ad Ecclesiam, & Ecclesie adharent. Ergo religiose reputantur. Tuscl. verbo Ecclesie, concl. 10. num. 5. Angel. de males. verbo quod fama publica, num. 59. & verbo quarto quaro, Farinac. append. n. 280. & q. 28. n. 14.

10 Sexiū extēndit immunitas ad atrium Ecclesie, claustrum, porticum, ambitum, dormitorium; quia haec omnia vel funis de fabrica, Ecclesie, vel sive Ecclesie annexa, & probat textus in eis qui in atrio, e. frater. cap. si quis consumat, & alij 17. quæst. 4. & leg. pateant. Cod. de his qui ad Ecclesiam, & tradit Suar. c. 9. n. 7. & 9. Tuscl. verbo Ecclesie, concl. 9. & c. 1. 20. Nau. sum. cap. 26. n. 17. Farinac. de carcer q. 28. num. 14. & in append. de immunit. c. 17. n. 168.

11 Septimū extēndit immunitas ad circuitum Ecclesie, claustrum, porticum, ambitum, dormitorium; quia haec omnia vel funis de fabrica, Ecclesie, vel sive Ecclesie annexa, & probat textus in eis qui in atrio, e. frater. cap. si quis consumat, & quæst. 8. ex his. Cod. de his qui ad Ecclesiam configuntur: sic alij relatis Farin. q. 28. n. 1. & seqq. & in append. de immunit. c. 18. n. 283. Suar. tract. 1. lib. 3. cap. 9. n. 8. Quod si roges, quæ nomine confinum intelliguntur? Respondeo pro Ecclesia Cathedrali, seu majori 40. passus per circuitum eius, pro minori Ecclesia 30. habetur, cap. si quis antiquitas 17. quæst. 4. ibi, statuimus vi maior Ecclesia per circuitum 40. passus habeat, capella vero, vel minores Ecclesie. Idem exprimitur, cap. dñs in eadem causa, & quæst. ibi 30. passus vniuersaliter Ecclesie in toto circuitu reuerentia defendatur. Nauar. cap. 25. n. 18. Tuscl. verbo Ecclesie, concl. 9. & 19. & verbo immunitas, concl. 59. Prosper Farinac. quæst. 28. n. 14. & in append. de immunit. c. 13. n. 284. Anaf. Germon. de sacr. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 38. Suar. lib. 3. cap. 9. num. 8. Huiusmodi passus ab hostio Ecclesie, seu muro eius enumerati debent. Quod satis indicat verbum per circuitum. Ambroſiu. de immunit. Ecclesie. cap. 10. numer. 4. Farinac. append. cap. 18. n. 285. & num. 286. alij relatis, probat quemlibet passum quinque pedes continere, & quemlibet pedem quindecim digitos.

12 Notandum dixi hos passus competere Ecclesie per circuitum eam, ut tacite excluderem circuitum, non ipsius.

ipius Ecclesia, sed alterius particularis, vel via publica; si enim dominus aliquis priuati ibide existeret, qua circuitus Ecclesia, eiusque territoriorum discontinearetur, nullo modo priuilegio immunitatis ibidem existens gauderet; quia talis domus, & via publica dici non posset Ecclesia circuitus, cum Ecclesia non sit, sic Alberius leg. 21. verf. ego credo, Cod. de his, qui ad Ecclesiam coniugiantur, Marian. Itali. de immunit. lib. 1. cap. 4. §. 2. per sonum. & §. 6. per totum. Farinac. in append. de immunit. cap. 18. num. 29. & probat textus in cap. definit.

17. q. 4. ibi in hoc tringita passuum numero absque domorum extraneatum receptaculo progreendi aditum obtinebant. Et quo si non solum domus laicorum, sed etiam particularium clericorum existentes intra 30. passus Ecclesia haec immunitate non gaudere, sed necessario r. quiri; vt domus illius Ecclesia fini, & alias dictione postulante in circuitu Ecclesia esse, & sic intelligendum est. Decian. c. 30. num. 28. lib. 3. Tusclus verbo immunitas, concl. 59. num. 22. Marian. Itali. de immunit. lib. 1. cap. 4. §. 6. in discurso. Alexand. Ambrofin. de immunit. & libert. cap. 10. n. 8. Neque obstat textus in e. quis quis inuenitus 17. q. 4. vbi dicunt committere sacrilegium qui infingerent Ecclesiam, vel 30. Ecclesiasticos passus, qui in circuitu Ecclesia fuerint, vel domus, quae intra predictos passus fuerint, vbi glossa dicit, domus clericorum: nam alio non debent ibi esse cap. Nulla. 12. q. 1. Non inquam, obstat; quia inde non concinuerit domos particularium clericorum intra illum ambitum existentes gaudere priuilegio immunitatis, sed solum concinuerit sacrilegium esse domes illas diripiunt, vel auferre. Inquit enim textus. Sacrilegium committitur. Si quis in regorit Ecclesiam, vel 30. Ecclesiasticos passus, qui in circuitu Ecclesia fuerint, vel domus, quae intra predictos passus fuerint, aliquid diripiendo, vel auferendo. Nihil ergo eiteam immunitatem de dominibus particularium definitur. Quod si obicias et reutum Ecclesia & territorio illius, etiam 40. passus excedat, gaudere haec immunitate, vt pluribus comprobatur Tusclus verbo Ecclesia, concl. 9. sub n. 3. & Decian. tract. crimin. l. 6. cap. 25. n. 7. Farinac. de carcerebus, q. 28. n. 12. & in append. de immunit. c. 10. n. 28. R. respondet probabilius nihil videtur limitandum esse circuitum, & ambitum ad 30. vel 40. passus, nisi si ceterum, quia tunc, ut dicimus, alia est ratio limitandi.

18. Limitanda tamen est haec doctrina, vt procedat in Ecclesia, que sunt extra murorum ambitum, non in Ecclesia intra muros populi contentis ex textu in e. quis quis 17. q. 4. ibi capella, que sunt inter ambitum murorum, castellorum non ponuntur in hac 30. passuum oblatione, & tradit glossa in cap. antiquitate, verbo passus 17. q. 4. Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 6. Anast. Germ. de immunit. Ecclesia, lib. 3. c. 16. num. 40. Farinac. de carcerebus, q. 28. n. 12. & in append. de immunit. c. 8. num. 290. Tusclus tract. consil. verbo Ecclesia, concl. 9. num. 5. & 6. Alexand. Ambrofin. de immunit. c. 10. n. 4. Bonac. diff. 3. q. 7. de immunit. §. 2. n. 5.

19. Secundo limitandum est, vt procedat in eo, qui iam ad Ecclesiam coniugiat, ex illaque progrederetur per 30. vel 40. passus. Secus verò de eo, quem Ecclesia non recipit. Si probat textus in cap. definit. 17. q. 4. vt constat ex verbo progrederi, ibi. Qui Ecclesia pertinet per omnia, licetum eis est in 30. passus ab Ecclesia januus progrederi, & infra. Separatis ab Ecclesia dominibus nullo modo abscedant. Deinde requiritur, vt huic modi progressus ad requisitum naturae vsum sit, vt constat ex illis verbis. Qualiter ad requisitum naturae vsum debitis exeat loco, & nullo teneantur evenuit necessitudinis, qui dominicus se defendendos commiserint clausuris. De hac tamen limitacione dubitat Farinac. append. de immunit. cap. 18. num. 29. Eo quod ad requisitum naturae vsum, v.g. ad exonerandum corpus permisum est extra Ecclesiam, & Ecclesia immunitatem exire ibi existentem modo statim redat, & non sit alius locus ad id opportunitate inter terminos immunitatis. Ex communia sententia tradit Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 27. num. 6. in fin. Mantua. conf. 6. post num. 17. Marian. Itali. de immunit. Ecclesia lib. 1. cap. 4. §. 7. num. 12. cap. 6. §. 1. num. 26. Ego vero exitimo supradictum limitacionem refinendam esse, neque illi contrariari hanc canonistarum doctrinam. Num textus permetens in Ecclesia reclusum exire inde ad necessarium naturae vsum intra 30. passus, non collit quoniam ultra possit exire, easa quo intra 30. passus non sit locus opportunus, & finita necessitate statim redat.

20. Tertiò limitandum est hoc privilegium immunitatis per circuitum 30. & 40. passuum, vt procedat de iure communi, & antiquo, secus de consuetudine, quam in contrarium esse plures noui contendunt Doctores affirmant. Suar. lib. 3. de reverentia debita locis sacris, cap. 9. num. 8. Cour. lib. 2. var. resolut. c. 20. n. 5. Nauar. sum. c. 25. n. 18. verf. Admonemus. Farinac. de carcerebus, q. 28. n. 12.

21. Octauo extenditur immunitas ad cemeterium Ecclesia ex textu expresso in c. fin. de immunit. Ecclesia, in illis verbis, vel earum ceteris, & ibi tradunt omnes. Solum est dubium, an hoc intelligendum sit de cemeterio Ecclesia coniugo, an etiam de separato? Plures relati per Decian. lib. 6. cap. 24. num. 28. & 30. exitimant intelligi de coniugo. De se-

parato autem non, nisi constet consecratum esse. Ceterum affirmandum est de qualibet cemeterio esse intelligendum; quia eo ipso quo sepulcrum sive ipsum definitum est, praesumitur benedictum esse, & auctoritate Episcopi sacram. Ber. tach. in repert. verbo cemeterium, num. 2. Nauar. manu. c. 25. §. 6. num. 28. 29. & segg. Anaf. Germ. de Sacrorum imponit. lib. 3. num. 31. & segg. Farinac. in append. de immunit. cap. 17. num. 264.

22. Non extenditur ad hospitalia auctoritate Episcopi erectum, & cum aliari ad celebrandum, quia est locus fæcer, & religiosi, colligunt ex cap. ad bac. de religiosis dominibus, definit. 17. q. 4. Omnia enim priuilegia Ecclesia concessa his hospitalibus conceduntur, vt probat lex omnia, Cod. de Sacrorum. Eccles. ex communia sententia tradit. Cour. lib. 2. var. resolut. cap. 20. num. 4. Decian. lib. 6. cap. 25. n. 18. Suar. lib. 3. cap. 9. num. 9. Farinac. q. 28. num. 36. & 37. & in append. immunit. numer. 265. & 266. Sanch. lib. 9. diff. 15. num. 39.

23. Decimo extenditur ad domos, seu contentus religiosorum secundum totum illud, quod septum est, & a prouide comprehendunt claustrum, dormitorium, horum, & similia; haec enim omnia ad effectum immunitatis loca facta, & religiosa reputantur; quia Ecclesia adhaeret, etio non repudiat sacra ad effectum pollutionis, & violations: sic habetur exprelse in leg. patrum. Cod. de bac. qui ad Ecclesiam coniugantur, ibi quidquid fuerit inveniens, sive in cellulari, sive in domibus, horculari, balneis, atque poricibus, consugas interior templi vice ruerantur. Colligitur ex cap. si quis contumax, cap. frater, c. minor. 17. q. 4. & pluribus firmat Farinac. append. de immunit. n. 268. Sanch. lib. 9. diff. 15. n. 42.

24. Undevicensimo extenditur ad oratorium, si auctoritate Episcopi erectum fuerit. Secus si priuata auctoritate: sic docet Cour. pluribus relatis, lib. 2. var. 6. 20. n. 4. Thom. Sanch. lib. 9. de matr. diff. 15. num. 39. Suar. t. 1. de relig. c. 9. n. 10. Decian. tract. crimin. lib. 6. c. 25. n. 19. Farinac. in append. de immunit. c. 17. n. 267. Probo, quia priuata auctoritate eriguntur, priuata auctoritate ad vius profanos converti possunt, etiam de licencia Episcopi in eis celebrietur. Ergo non sunt loca facta. Haec enim semel dicata, ad vius profanos redire non possunt, ad bac. De religiosis dominibus. Item in priuata oratoria non habet Episcopus ius visitandi, exigendique procurationem, &c. fin. De confess. Ergo non sunt loca sacraria haec in iurisdictione Episcopi subdantur eti. S. deinde licet, Do censibus, in 6. contra vero si auctoritate Episcopi erecta sint, eo ipso cultui diuino sunt perpetuo depurata, neque ad vius profanos redire possunt, ipselque Episcopus ius habet visitandi, procurationemque exegendi. Ergo tantum loca sacra, & religiosa. Quod si inquiras, quando dubium est, an auctoritate Episcopi erectum in oratoriis, quid est praesumendum? Respondebat in dubio praesum authoritate Episcopi erectum, si ibidem diuina celebrentur omnibus, indifferenter ad ea audia admissi: sic Malaclard. de probat. concl. 860. num. 1. & 2. Sanch. lib. 9. de matr. diff. 15. num. 39. fine, vbi idem dicit, si decennio ibi publice cerebretur, & contentio Menoch. de presump. lib. 3. presump. 23. num. 51. Si tamen oratorium habet cymbalum super teclum, & publicè pulsatur, praesumendum omnino est auctoritate Episcopi esse erectum, quia priuata oratoria haec publica cymbali pulsatio non conceditur: cap. patenibus, & Privilég. Malaclard. & Sanch. supra. Decian. lib. 6. cap. 25. num. 16. Farinac. de carcerebus, q. 28. num. 72. & in append. de immunit. cap. 18. num. 267.

25. Duodecimo extenditur immunitas privilegium ad domum, seu palatium Episcopi; ex expresso textu in cap. id constitutum 17. q. 4. Vbi ad Ecclesia atris, vel domo Episcopi res abstrahere omnino non licet, sic omnes Doctores. Quod verum habet, etiam Episcopus abens, vel mortuus sit, modò non sit alteri locata domus, docet Marian. Itali. de immunit. Ecclesia lib. 1. cap. 4. §. 7. num. 2. Ego vero existimo supradictum limitacionem refinendam esse, neque illi contrariari hanc canonistarum doctrinam. Num textus permetens in Ecclesia reclusum exire inde ad necessarium naturae vsum intra 30. passus, non collit quoniam ultra possit exire, easa quo intra 30. passus non sit locus opportunus, & finita necessitate statim redat.

26. Terciò limitandum est hoc privilegium immunitatis per circuitum 30. & 40. passuum, vt procedat de iure communi, & antiquo, secus de consuetudine, quam in contrarium esse plures noui contendunt Doctores affirmant. Suar. lib. 3. de reverentia debita locis sacris, cap. 9. num. 8. Cour. lib. 2. var. resolut. c. 20. n. 5. Nauar. sum. c. 25. n. 18. verf. Admonemus. Farinac. de carcerebus, q. 28. n. 12.

27. Octauo extenditur immunitas ad cemeterium Ecclesia ex textu expresso in c. fin. de immunit. Ecclesia, in illis verbis, vel earum ceteris, & ibi tradunt omnes. Solum est dubium, an hoc intelligendum sit de cemeterio Ecclesia coniugo, an etiam de separato? Plures relati per Decian. lib. 6. cap. 24. num. 28. & 30. exitimant intelligi de coniugo. De se-

*¶ libert. Ecclesiæ, cap. 10. num. 7. & consentiunt Decian. & Bonac. *spræc.**

22. At si capella caret, et si prima sententia probabilis sit, probabilior milihi videatur in punto iuri priuilegio immunitatis gaudere, etiam si vltra 40. passus existat. Tum quia expieſe, & fine vlla limitatione in *suprad. cap. id constitutum*, concedunt domum Episcopali hoc priuilegium. Ergo limitandum non est, cum favorabile sit, & pium. Tum quia si intra 40. passus debet domus Episcopalis existere, ut hoc priuilegio gaudet, nulla ei specialis prærogativa conceditur, quæ non concedatur cuilibet alteri domui Ecclesiæ; vel canoniconum ibidem existenti: cum iis omnibus in satis probabili sententia hoc priuilegium concessum sit. Tum quia priuilegium non conceditur: quia ipsa domus Episcopi canonice deputata sit diuinis officiis: nulla enim talis est, neque quia Ecclesiæ adhuc tamquam aliquid illius, ut cæterum, facit, atrium, &c. Alias ceteris dominibus hæc effet prærogativa concedenda; sed conceditur in reuerentiam, & decorum dignitatis Episcopalis, quæ est suprema dignitas in Ecclesiæ. Ob hanc ergo rationem meritè debetur illi hæc prærogativa. Deinde domui habenti capellam, seu oratorium omnes conuenient hanc prærogatiuum debitam esse, sed ob capellam, aut oratorium priuatum: quale communiter Episcopi habent, non debetur, sicut neque ipsi priuato oratorio. Ergo dicendum est debitam esse ob Episcopalem dignitatem: sic ex communi sententia Nauart. *Man. cap. 25. num. 18.* Analt. Germ. de *scrummum* immunit. libro tertio *cap. 16. num. 45.* Tufchus *præt.* verbo Ecclesiæ, *concl. 9. num. 1.* & *concl. 10. num. 8.* Suarez *t. 1. de relig. cap. 9. n. 9.* Plures alios referent Farinac. de *cærerib. q. 28. num. 18.* & in *append. de immunit. cap. 17. n. 272.* Dixi in punto iuri vtrius est, hoc priuilegium immunitatis palatio Episcopi vltra 40. passus ab Ecclesiæ existente debeti, ut locum darem confutandini, si legitime prescripti est: quia cum iuri aduersus non sit, brevior tempore] introduci potest: sic Sua. *dido cap. 9. num. 9. fin.* & ita hanc esse confutandam receperam testator. Couar. *dido cap. 20. num. 5.* Decian. & Bonac. in priori sententia relati. Et his coartat aduersoriam argumentum solutio: licer enim dominus Episcopi vltra 40. passus existat contra debitum iuri, non obinde immunitate priuari debet, si à confutandine non petuntur.

23. Decimo tertio extundit aliqui hoc priuilegium immunitatis ad domos illustrissimorum Cardinalium, non solum in iure existentiam, sed extra. Quod priuilegium cum non sit in iure fundatum, debet ex priuilegio, vel ex confutandine haberi, quæ confutando introduci potuit ob similitudinem, quam habent cum Episcopibus domibus: si enim iis hæc prærogativa conceditur, & Cardinalibus Ecclesiæ Principibus concedenda videatur: & ita docuit Nauart. *sum. cap. 15. num. 8.* in *fin.* Decian. *trad. crim. lib. 6. cap. 25. num. 15. in fin.* Clarius *præt. S. fin. quæst. 50. vers.* item addi Tufch. verbo Ecclesiæ, *concl. t. 1. n. 12.* Marian. Ital. *de immunit. Ecclesiæ, lib. 1. cap. 4. §. 9. n. 22.* Ceterum, hec conuertudo si forte aliquando viguerit) confutacionibus Greg. X 111. & Sixti V. sublata est: ut testator Farinac. de *cærerib. q. 28. n. 48.* & in *append. de immunit. c. 17. n. 274.*

24. Decimo quarto extundit communiter a Doctribus hoc priuilegium ad tabernaculum Eucharistiae, si a illa illam habeat, vel ad faciendam Eucharistiam portantem, ad quem si tunc configuit, afflument Doctores turum esse, non minus quam si ad Ecclesiæ configuisse. Quia cum tora hæc immunitas Ecclesiæ ob reuerentiam Eucharistiae sanctissimæ ibidem existente introducta sit, sequitur ipsam Eucharistiam portare debet, ac proinde illam amplexantem immunitate gaudere, sic innumerous referent Farinac. de *cærerib. q. 28. n. 11.* & in *append. de immunit. cap. 17. num. 275.* Petri. Gregor. *sinag. iuris, lib. 33. cap. 21. n. 14.* Tufchus *præt.* verbo Ecclesiæ, *concl. 10. num. 33.* Analt. Germ. *de sacro. immunit. lib. 3. cap. 26. n. 51.* At ut bene aduerterit Sua. *t. 1. de relig. lib. 3. cap. 9. lib. n. 10.* Bonac. *dis. 3. de primo decal. præcepto. q. 7. §. n. 11. cum glossa in cap. questione 13. q. 2.* Couar. *z. var. cap. 20. n. 6.* Hoc priuilegium non haberet in iure, ac proinde solum ex confutandine introduci potuit, & merito: quia hæc confundit pietatem fœtus, & devotionem, & reuerentiam in hoc sanctissimum, & diuinissimum sacramentum existat. Quare confutando expectanda est, & iuxta illam casus decidendum.

25. Decimoquinto extundit ab aliquibus hoc priuilegium ad statuas Principis, quæ tamquam Ecclesiæ secutos redundunt delinquentes illuc configentes ex leg. vñica. *Cod. de his qui ad statuas configuntur.* & ex leg. 1. *Cod. de his qui ad Ecclesiæ configuntur.* *leg. capitalium* & ad statuas, *ff. de Panis.* & alibi: & tradit. Petri. Gregor. *sinag. iuris, lib. 33. cap. 21. n. 11.* & 12. & Holofr. Anchæ. Ioann. Andri. e. Ecclesiæ *de immunit.* Ecclesiæ & alii plures relati a Decian. & Farinac. locis referendi. Verum hæc immunitas tametsi vigeat, sacra non est, neque inter immunitates Ecclesiæ enumeranda. Tum quia non est à Pontifice introducta. Tom quia non est in reuerentiam diuini cultus, sed in honorem humani Principis. Addi confutandine hanc immunitatem politiam sublata esse quo quid plures illa abrentrantur testatur Decian. *trad. crim. lib. 6. c. 2. n. 5.* Farinac. de *Ferd. de Castro Sum. Mor. Pâris 11.*

carcerib. q. 28. num. 49. & in *append. de immunit. cap. 17. n. 278.*

P V N C T V M VII.

Quæ persona gaudent hoc immunitatis priuilegio.

1. *Omnibus Christianis baptizatis hoc priuilegium concessum est.*
2. *Interdictus ab ingressu Ecclesiæ hac immunitate gaudet, tandem aliqui contra sentiant.*
3. *Excommunicatus ab hoc priuilegio non excluditur.*
4. *Hæreticus in aliis criminibus ab heres, gaudet hac immunitate secundum probabilitatem sententiam.*
5. *Infautes communiter Doctores negant hac immunitate gaudere.*
6. *Contrarium alij affirmant.*
7. *Distributione concilantur sententias.*
8. *Quando reputabatur infidelis confusus ad Ecclesiæ ville conuerti, vel conuersione simulare.*
9. *Banniti, & condemnati in criminibus exceptis, non gaudent immunitate. Secus si ex solo iudicio, seu in contumaciam condemnati sint.*
10. *Captus, & in carcere reclusus si ad Ecclesiæ fratre carcerem confugiat, gaudet immunitate.*
11. *At fortiori gaudet, si captus a ministris ex eorum se manibus liberet.*
12. *Item si ad supplicium pergens ad Ecclesiæ confugiat.*
13. *Si fide data custodi reeundi ad carcere, ad Ecclesiæ confugias, gaude immunitate, tamecum alij contra sentiant.*
14. *Clerici comparatione iudicium secularium gaudent immunitate.*
15. *Comparatione iudicium Ecclesiasticum non gaudent in criminibus exceptis: in aliis vero plures Doctores sentent non gaudere.*
16. *Alij e contrario affirmant.*
17. *Vixque sententia probabilis, sed negans est probabilior attacata consuetudine.*
18. *Satis est rationibus n. 16. adductus.*
19. *Seruus confugis ad Ecclesiæ qua immunitate gaudeat comparatione dominii.*

1. **O**mnibus Christianis baptizatis cuiuscunque conditio-
nis existante (exceptis casibus in iure expressis, de quibus infra) hoc priuilegium immunitatis concessum est, ut constat ex *cap. inter alia. de immunit. Ecclesiæ* *frater, cap. minoris, si quis consumat 17. q. 4.* Quapropter siue liber sit, siue seruus, siue nobilis, siue ignobilis, siue iuvenis, siue senex hoc priuilegio gaudet, ut bene probat Gutierr. *præt. q. ciuit. lib. 3. q. 1. n. 7.* Ratio est. Tum quia Deus non est acceptor personarum: Tum quia hæc qualitas seruitur, vel libertatis, nobilitatis, vel ignorabilitatis accidentia est.

Sed circa hanc regulam dubitatur. Primo, an interdictus ab ingressu Ecclesiæ gaudent hac immunitate? Negat Felin. *cap. a nobis de exceptione. num. 5.* Summa confusorum *tit. de immunit. Ecclesiæ. q. 5.* Mouentur. Tum quia non debet Ecclesia cum recipere, quem à se per interdictum excludi. Tum quia sic ingrediens videat aduersus Ecclesiæ prohibitionem delinquare, cuius auditus illi est interdictus. Eigo frustra eius auxilium implorat, *cap. quia frater, de offiis.* Sed omnino dicendum est gaudere hoc priuilegio. Tum quia interdicti censura non habet hunc effectum priuandi personam interdictam hac immunitate, ut ex iis quæ diximus de interdicto constat. Tum quia interdictus non priuatur ab ingressu Ecclesiæ materiali, sed formalis, scilicet ab ingressu Ecclesiæ in ordinis ad audienda diuina officia. Tum quia non delinquit contra censuram interdicti, qui ob vitrandam grauem penitentiam ad Ecclesiæ configuit, etiam tempore diuinorum officiorum, quia necessitate compulsus illuc configuit: sic pluribus firmat Farinac. in *append. de immunit. c. 2. n. 44.* Sua. *t. 1. de relig. lib. 3. cap. 10. n. 4.* Alexand. Ambrofin. *de immunit. Ecclesiæ. c. 8. n. 12.* Bonac. *dis. 3. q. 7. §. n. 8.*

2. **S**econdo dubitatur: An excommunicatus excludatur ab hoc priuilegio? Et ratio dubitandi est. Tum quia non deceat Ecclesiæ fauere iis, qui Ecclesiæ rebellerunt. Tum quia excommunicatus ab Ecclesiæ & fideli participatione est exclusus. Ergo est exclusus ab hoc priuilegio: & ita tenet Felin. & Sum. Confess. *locis præcedenti nullagatis.* Sed omnino tenendum est contrarium cum Farinac. *spræc.* & *de cærerib. q. 28. n. 39.* & *40.* Suarez *num. 4.* Bonac. *n. 9.* Ambrofin. *num. 12.* Tufchus *verbo Ecclesiæ, concl. 10. num. 26.* Iulius Clarius *lib. 5. §. fin. q. 30. n. 18.* Azor. *p. lib. 9. c. 9. post. vers. quid de pagano. Cou. z. var. cap. 20. n. 11.* Decian. *trad. crim. lib. 6. cap. 26. n. 3.* & alii. Ratio est. Tum quia excommunicatio non haberet hunc effectum priuandi excommunicatum immunitate, & ex alia parte omnibus locis sacris est hæc immunitas concessa

I 2 absque